

Ljubezen do staršev.

I.

V znožji strmega pogorja daljne Sibirije je stala pred več leti ubožna, samotna hišica. V hišici uboštva so prebivali starši z jedino hčerko Milko, ki so bili nekdanj z obilim časnim premoženjem obdarovani, a po nevošljivosti in krivem obdolženju svojih sovražnikov so bili za vselej v daljne sibirske puščave obsojeni. — Milka se ni spominjala, kdaj je prišla v ta divji, dolgočasni kraj; zato je ni občutila in spoznala svoje žalostne in nemile osode; preživela je svoja otročja leta v nedolžnem veselju in je bila jedina tolažba in veselje svojih nesrečnih staršev. Komaj deset let stara, začela je razodevati vse one lepe dušne lastnosti, ki so kinč in krasota ženskega spola; delavna, pobožna, ubogljiva in polna srčne ljubezni do svojih staršev je bila; tudi nje telesna lepota se je začela razvijati jednako cvetici o pomladanskem času, z jedno besedo: Milka je bila deklica, kakor malo tatic pod solncem. Kolikor bolj so se razvijale njene dušne moči, toliko bolj je tudi spoznavala revščino svojih staršev. Posebno oče so bili vedno vsi pobiti in žalostni, kar je blago Milko do duše bolelo in peklo. Mislèč, da ste pomanjkanje in revščina vzrok očetove žalosti, poslužila se je Milka vsake priložnosti, da bi kak krajcarček zaslužila; zato je tudi začela po dnevih hoditi, da bi kolikor mogoče več zaslužila in tako ubožni stan svojim staršem saj nekoliko polajšala. Ker je bila Milka pri delu na dnevih posebno pridna, zato so jo povsod radi na delo jemali; kdo je bil pa tudi veseljši od Milke, ko je zvečera s svojim pičlim in bornim plačilom, vsa trudna in spehana proti domačej hišici hitela, in v hišo stopivša, ljubemu očetu in materi roke poljubovajoč, jim svoj zaslužek izročila. Večkrat si je po dnevu od lastnih ust kruhek odtrgala, da je na večer toliko več domov prinesiti mogla. O takih prilikah se je sicer razlilo po očetovem resnobnem obrazu mlo smehljaje, pozabili so na kratek čas svojo revščino, ali notranja srčna žalost je kmalu tudi vnanje veselje pregnala z njegovega obličja. Milka vidèč, da ljubega očeta nikakor ne more stanovitno razveseliti, postala je silno žalostna; mislila si je, da oče z njo niso zadovoljni, in mnogo noči je prečela britke solzé točivši in vedno premišljevajoč, kako bi ljubim staršem mogla dopasti in njih revščino vsaj nekoliko polajšati.

Neko noč sliši očeta in mater, kako sta si v stranskej izbi žalujoča drug drugemu svoj žalostni stan tožila; oče so posebno srčno tudi svojo ljubo Milko pomilovali, ki se trudi in trudi za vsakdanji kruhek v potu svojega obraza, v tem ko bi se imela v glavnem mestu razveseljevati nad dobrotami časnega življenja. Milka sicer ni bila radovedna deklica, ali slišati očeta od glavnega mesta itd. govoriti, še bolj nastavi ušesi in natanko posluša, in zdaj se le se jej oči odpró. Povzela je iz očetovega in materinega pogovora, da Sibirija ni njihov pravi dom, kakor je do zdaj mislila, da so oče bili nekdanj jako bogat mož in imeniten vojak v carskej ruskej vojski; slišala je dalje, kako so bili po nekem sovražniku krivo zatoženi in zatoraj od mogočnega cara v Sibirijo pregnani. Občutke, kateri so srce naše Milke med tem pogovorom prešinili, moje pero popisati ne more, — od srčne žalosti se vsa trese, zamakne se, premišljuje in hitro sklene, kaj hoče storiti. Komaj pričaka prvega svita, vstane in v prisrčnej molitvi se priporoča Bogu, dokler oče ne vstanejo.

Zdaj stopi v izbo, in jokajoč jim pade okoli vratu, rekoč: „Oče, ljubi oče, nekojšna noč mi je odkrila vaš tužni stan, pozno sicer so mi se oči odprle, ali hvala Bogu, vendar še ne prepozno! Vzdigniti se hočem tjã do glavnega mesta, pasti mogočnemu caru pred noge, zagotoviti ga, da ste nedolžni, in ne bodem nehala prositi, dokler ne slišim iz carovih ust tolažilnih besed, da vam je vaša čast in vaše premoženje zopet povrneno!“ — Oče ostrme nad besedami svoje Milke, ali solzé jih polijó in jim ne dajo niti besedice izpregovoriti. Po dolgem jekanju odpró oče svoja usta in pravijo: „Ljuba, pristrčna Milka! Bog naj te blagosloví, on ti naj da doživeti na zemlji boljših dni kakor meni, in naj ti poplača vse tvoje skrbí in vso ljubezen, katero tvoje nedolžno srce proti meni izkazuje; zakaj gotovo bi moje kostí že davno krila hladna gomila, ako bi te Bog meni ne bil poslal kakor angela v tolažilo mojih srčnih britkosti. Ali, pristrčna Milka! tvoje želje, mene kdaj od tukaj rešiti, so zastonj, zakaj védi, da Sibirija je grob živih, in kdor je tù sem pregnan, vidi cvetice upanja še le onkraj groba cveteti; družbi človeškej je tu slednji že odmrí.“ — Milka pri teh besedah omolkne; ali pretrden je bil njen sklep, toraj povzame besedo in pravi: „Ljubi oče! jaz ne obupam nikakor, in takój danes se hočem podati na pot proti carskemu mestu.“ — „Predraga moja!“ rečejo zdaj oče, „kar tvoje blago srce želi, kar tvoja usta govoré, to se ne more nikakor in nikdar izpolniti, dá, tvoj um je celó preslab, in ne moreš umeti, kako da je nemogoče, kako se nikakor tvoje želje ne morejo djansko izpeljati. Védi, da od tod do glavnega mesta je več sto ur hodá čez neizmerne planjave, hribe, doline, velike reke; po cele dni ni videti živega človeka, a tolikoveč divjih zverí, ki te bi, nezmožno deklico, gotovo raztrgale. Ali ko bi še vsega tega ne bilo, tam na sibirскеj meji je ostra straža, ki nobenega ne pustí čez, ako se ne more izkazati s potnim listom in privolenjem. Potni list pa le naš ostri gospod poglavar, ki daleč daleč od tukaj stanuje, sme in more dati; tega dobiti je skoraj gola nemogočnost. Toraj, ljuba Milka, potolaži se, združi svojo vsakdanjo molitev z mojo, da bi nas namreč dobri Bog kmalu poklical od tod, in nas preselil tjã, v tisto srečno deželo, kjer se časna žalost izpremeni v večno veselje.

Pri poslednjih očetovih besedah Milka popolnem omolkne. Videlo se je, kakor da zdaj res spozna nemogočnost, da bi rešila očeta iz teh pustinj, in kakor bi bila svoje želje v globočino srca zakopala, ni odslej niti besedice več črhnila od svojega naména. Ako je pa bila, kakor jo iz njenega poprejšnega življenja poznamo, že posebno pridna pri svojih delih, si odslej ni privoščila skoraj počitka ne po dnevi, ne po noči. Večkrat je od dela tako trudna na večer domóv prišla, da jej skoraj ni bilo več živeti, a vendar je še vselej namesto matere opravljala domača opravila, in iz nizkih oknic Milkine revne spalnice je gotovo vsak večer poslednja lučica briela v temno noč. Molila je, ko sta oče in mati že spala, pred lepo podobo nebeške kraljice, ki jo je imela na steni obešeno, zamaknena v srčnej molitvi, bolj angelu nego človeku podobna; nek nebeški mir je bil razlit čez nje obličje. —

II.

Minulo je bilo več tednov, ko nečega večera Milka zeló hitro domóv prihití; vse njeno obnašanje je razodevalo srčno veselje. Stopivši v sobo, kjer

sta si oče in mati ravno zopet svoje nadloge potoževala, veselo zavpije: „Ljubi oče, ljuba mati, veselita se z menoj! Glejta, tukaj moje dovoljenje, da smem sibirsko mejo prestopiti, glejta tukaj moj popotni list do glavnega mesta; ako Bog hoče, kmalu nam bodo zasijali boljši dnevi.“ Oče in mati omolkneti, a Milka z veseljem dalje pripoveduje, kako je po starem čuvajskem zapovedniku, ki je bil posebno dobra duša, in pri katerem je velikokrat na delu bila, od deželnega poglavarja dobila dovoljenje in potni list do glavnega mesta; a da je od svoje prošnje proti njima do zdaj molčala, storila je zato, da bi njiju veselje toliko večje bilo, ako bo svoj namen srečno dosegla. — Očetu in materi so zaigrale pri teh besedah solzé v očeh, ali ne solze veselja, nego solzé srčne žalosti.

„Tako zdaj,“ povzamejo oče besedo, „zdaj naju hočeš zapustiti? Ti najina jedina podpora in veselje hočeš najino globoko žalost še povekšati, ker, ako naju zapustiš, gotovo te nikdar več videla ne bova! O, kje tam je meja Sibirije, kje tam je glavno mesto! — O ljubo dete! tega ti ne moreš uméti, in ako se na pot podaš, gotovo greš v svojo smrt.“ Milko zdaj tudi solzé polijó, na koleni se spustí pred ljube starše, in z milim glasom pravi: „O ljubi oče, ljuba mati, odpustita mi, ker vama toliko žalosti delam, prosim vaju pa tudi, ne odrecita mi mojih srčnih želj, in pustita se mi podati tjà, od koder se vam vaša čast, vaše dobro imé in vaše premoženje zopet povrne. Ne skrbita preveč zame, dobri Bog, na katerega trdno zaupam, gotovo me ne bode zapustil, gotovo me bode njegov angel spremljal na mojih potih, ter me srečno pripeljal na kraj svojih želj.“ — Ker je Milka tako dolgo prosila, rečejo poslednjič oče: „Tvoja pobožnost, tvoje trdno zaupanje na Bogá, ljuba Milka, dela mi v sredi moje žalosti vendar srčno veselje; če tedaj že ni drugače, sprejmi moj blagoslov in pojdi tjà, kamor te žene tvoja otročja ljubezen do mene in tvoje ljube matere. A midva hočeva domá neprenehoma zate moliti, da, ako se tudi tvoje želje ne izpolnijo, vsaj srečno zopet v najino naročje nazaj prideš!“ — Zdaj so skupaj večerjali, a po večerji so oče še Milki zaznamovali, kolikor se je najbolj natanko moglo, pota in kraje, po katerih naj popotuje; poslednjič opravijo večerno molitev in gredó k počitku, ker zjutraj zgodaj se misli Milka napraviti na daljni pot. V svojo izbico prišedši poklekne Milka pred podobo device Marije, ter se jej zahvali za nje priprošnjo pred Bogom do zdaj, priporočí se jej tudi goreče v njeno mogočno varstvo na daljnem potu, in potem vzame slovó od vsega, kar jo je tu veselilo, ker nek notranji glas jej pravi, da je nočoj zadnjikrat v svojej izbici. — Nato se vleže in kmalu zatisne trudne oči. Ko se prebudi, sta bila oče in mati že na nogah, vsa žalostna in pobita.

Milka se hitro napravi, stopi iz svoje izbice, ter vsi trije se še jedenkrat, znabiti za vselej, vsedejo skupaj k zajuterku, ki je bil obilo zalit z grenkimi solzami. Po zajutreku vzame Milka žakljíček, vloží noter svojo ubožno, pa snažno obleko, kakor tudi male krajcarčke za popotne potrebe, nabaše culico na hrbet, vzame palico v roko, jokajoč poklekne pred starše, ter jih še jedenkrat prosi za odpuščenje, ako jih je razžalila, in za njih blagoslov. Žalosti pri tem slovesu moje pero popisati ne more. Jokajoče vidimo vse tri skupaj klečati v sredi izbe! —

Milka poslednjič srčna vstane, poljubi še jedenkrat staršem roke, in reče: „Bog vas ohrani ljubi oče, ljuba mati, zdrave domá in tudi mene na daljnem potu

on naj nas zopet srečnejše združi, kakor se danes ločimo! Bog z vami in z menoj!“ to so bile Milkinе poslednje besede, potem se urno zasuje in odide iz hišice. Oče in mati gresta jokajoč za njo pred hišna vrata, in s solznimi očmi gledata za njo, dokler ne pride do daljnega gozda, skozi katerega je pot peljala. In še jedenkrat pomigne k slovesu svojim ljubim staršem z belo rutico zadnji pozdrav, in kmalu potem jo zakrije gosta hosta njiju očem.

Milko spremljati na njenem potu skozi divje, neznane kraje, priče biti vseh njenih težav, stradanja in družega trpljenja, zdi se mi preobširno; potrebovala je namreč le do sibirske meje več tednov za potovanje. Vendar je do zdaj srečno premagala vse težave daljnega potovanja. Ali prišedši v mesto K., kjer se je čez reko Volgo morala prepeljati, potopi se ladija z mnogimi drugimi potniki in komaj je bila uboga Milka strašne smrti rešena. Na pol mrtva je bila potegnjena iz vode in prenešena v nunski samostan, kjer je bila bolnišnica za ženske. Tu se je poloti huda bolezen; prestrašila se je in zelo prehladila, ker je bil že pozni jesenski čas. Ljubeznjivo obnašanje in dobra postrežba prijaznih nun jej je vendar zopet kmalu ljubo zdravje podelilo, in predno se je od tukaj ločila, storila je v serci Bogu zvesto obljubo, ako ljubim staršem rešitev iz pregnanstva od mogočnega cesarja izprosi, da hoče potem ostati v samostanu ubogim bolnikom v postrežbo.

Ker si je bila v samostanu s svojim lepim in prijaznim zadržanjem ljubezen vseh nun pridobila, jej je ločitev od tod skoraj toliko žalosti napravila, kakor ločitev od ljubih staršev; vendar jej želje, izpolniti kmalu svoj namen, niso dale počitka ne po dnevi ne po noči. Njene misli so bile vedno le pri ljubih starših, tedaj jo je gnalo blago srcé vedno le naprej. Potovanje od tod do glavnega mesta je bilo vendar za njo z veliko manjšimi težavami sklenjeno, ker jej je bila samostanska predstojnica mnogo priporočilnih pisem do svojih znancev v raznih mestih s seboj dala; tudi kraji so bili že bolj obljudeni, kakor po pustej Sibiriji. Vendar se je imela še boriti z mnogimi neprijetnostmi, in zelo trudna pride necega jutra v glavno rusko mesto Petrograd. — Hitela je najpred imenitne gospe iskat, do katere je imela priporočilno pismo od predstojnice samostanske, in katera bi jej imela pomagati, da lože pride do mogočnega cara. Ali žalostne glase mora Milka slišati, da imenitne in dobre one gospe ni več pri življenji. Še drugo priporočilno pismo na necega plemenitega gospoda je imela pri sebi, a tudi ta je bil odšel daleč na svojo graščino za dalj časa stanovat. —

III.

Milka se ni imela zdaj na nikočar pod milim Bogom obrniti; tolažila se je vendar v svojej otročjej priprosi: „Češ, bom pa poskusila sama. Izprašala je ljudi sicer kmalu za carsko palačo, ali v njo priti ni bilo tako lahko, kakor si je uboga Milka mislila. Vojaki, stoječi na straži pred carsko palačo, zavrnejo jo z ostrimi besedami nazaj, rekoč: „Poberi se, tu beračiti ni dovoljeno!“ Mislili so, da je Milko kaka beračica. Surove besede vojakov so ubogo Milko tako presunile, da niti besedice ni mogla izpregovoriti, obrnila se je proč, in solzé jej zalijó oči. Od srčne, nepopisljive žalosti vsa omotena, ni se znala kam podati, hodila je toraj od ulice do ulice, dokler k sreči naleti na neko ubožno, a vendar dobro ženico, katera jej na njeno prošnjo prepusti

malo izbico v stanovanje. Druzega in tretjega dne gre Milka zopet pred carsko palačo, ali straži se ne upa približati, le pazila je, kako bi se skrivaj noter zmuzati mogla. Četrty dan se res srečno zmuzne memo straže in nepoznajoča šeg carskega dvora, sede na stopnice in hoče tu čakati, dokler bi se gospodje, kateri so drug za drugim vèn in noter hodili, nekoliko ne razšli. Zopet je naša Milka nesrečna, kajti nek služabnik v krasnej obleki prišedši po stopnicah, grdo jo začne oštevati, rekoč: „Kako se vendar podstopiš tu v carskej palači celó na stopnicah prosjácii!“ „O, saj ne prosjaciim, govorila bi le rada z mogočnim carom,“ odgovori jokajoča Milka. „Kaj? ti hočeš s carom govoriti? Menda se ti v glavi meša kali,“ zakrohota se strežaj in že jo misli po stopnicah zapoditi, da nek gospod zraven pristopi in strežaju reče: „Pusti deklico!“ — Strežaj plašno odstopi.

Gospod se začne z Milko pogovarjati tako-le: „Ljuba deklica, kaj bi rada?“

Milka: Z mogočnim carom bi rada govorila.

Gospod: Ali imaš privoljenje k temu?

Milka: Kakošno privoljenje?

Gospod: Ali ti ni znano, da, kdor hoče s carom govoriti, mora vložiti spisano prošnjo, in če se mu na to privoli, sme se približati mogočnemu caru?

Milka: Gospod! tega nisem znala.

Gospod: Od kod si doma?

Milka: O, ljubi gospod! daleč je moj dom; iz Sibirije sem.

Gospod: (Čudè se.) Za milega Boga! kako si vendar prehodila tako šibka deklica, tako dalnji pot?

Milka: Večni in vsemogočni Bog in ljubezen do mojih ljubih staršev me je sem pripeljala.

Gospod: Kaj so tvoji starši?

Milka: Oh! ubožni so moji starši, a svoje siromaštvo trpijo po nedolžnem; moj oče so bili nekđaj imeniten častnik v carskej vojski, pa krivo so bili zatoženi od necega sovražnika in vsled tega pregnani v Sibirijo.

Gospod: Kako se imenujejo tvoji oče?

Milka: Miroslav Hrabrovski.

Gospod: In kaj želiš s carom govoriti?

Milka: Zagotovila bi ga rada, da so moj oče nedolžni, in prosila bi ga za milost in rešenje iz sibirske sužnosti.

Gospod jej na to odgovori: „Nimaš sicer dovoljenja s carom govoriti, a ker si daleč prišla, ti bodo dvorske šega izpregledane, samo malo tukaj počakaj, mislim, da bodeš kmalu videla cara. Pri teh besedah ptuji gospod zapusti Milko.

Čez malo časa potem stopi lepo oblečen strežaj pred Milko, in ona mislè, da je to car sam, že mu hoče k nogam pasti, ali prijazno jej reče dvorski sluga: „Mogočni car hoče s teboj govoriti, idi toraj z menoj.“ Plaho stopa Milka za strežajem skozi krasno okinčane sobe, in ko prideta do nekih vrat, odprè jih strežaj urno na dve plati. Milka zagleda na pozlačenem prestolu sedeti tistega gospoda, s katerim je ravno kar v otročjej priprostosti zunaj govorila! — Vsa omamljena stopi Milka pred carski prestol, ali nogi se jej pričeneta šibiti, na kolenu pade in namesto prositi, z jokajočim glasom reče: „O ljubi moji starši, ako bi zdaj znali, kam je mene božja milost pripeljala, gotovo bi Boga slavili!“ — Car zdaj prijazno Milko nagovori, reče jej vstati

in se na stol vستي, katerega jej strežaj na carovo povelje prinese. Iz stranske sobe stopi imenitna gospá. Bila je svitla cárica. Na carovo povelje mora Milka zdaj vse svoje življenje in svoje potovanje natanko povedati. Ko je na konci svojo prošnjo za rešitev staršev izrekla in mogočnega cara očetove nedolžnosti hotela prepričati, jej car odgovori:

„Ako bi tudi nobenega družega dokaza ne imel, že to me zadostno prepričuje, da starši, ki so tako dobro in blago hčerko izredili, ne morejo biti hudobni; toraj imenujem od te ure tvojega očeta zopet častnika v svojej vojski, in vse njih premoženje bodi jim zvesto povrneno. Očeta lahko tukaj v Petrogradu počakaš, ker bo še danes deželnemu poglavarju zaukazano, da tvojega očeta oprosti. A ti tudi še zana prejšnji hodi po nastopljenem potu, spoštuj in ljubi svoje starše in blagoslov božji bo s teboj.“

Bogato obdarovana zapusti Milka carsko palačo, in še le v bližnji cerkvi je prosila polna hvaležnosti v srčni molitvi za srečo in blagoslov visoke carske rodovine.

Bilo je ravno 17 mesecev, kar je zapustila hišo svojih staršev.

Družega dne piše Milka, ki je bila zdaj v 16. letu svoje dóbe, staršem veselo prigodbo, da so rešeni, ter jim tudi ob enem naznani, da je Bogu obljubila, v samostan stopiti. „V nunske samostanu zopet najdete svojo do smrti vam vdano Ljudmilo“ — bile so zadnje besede njenega pisma.

Čez nekaj dni potem zapusti hvaležna, vesela in srečna glavno mesto Petrograd. Necega večera o „Ave Mariji“ pozvoni v mestu K— šibka, pa zala deklica Milka na samostanska nunska vrata, ter prosi prenočišča. Vratarica jo hitro izpozna. Vse nune so se zelo veselile, da je srečno rešila svoje starše. Sprejeta je bila v malo dneh v njih družbo, ker jej je bilo to že pred njenim odhodom iz samostana obljubljeno.

Ali kje je na svetu veselje brez žalosti? Milka kmalu zbolí, začela je hirati in od dne do dne prihaja slabejša. Dolgo se je tolažila, ker si je mislila, da se še ni izpočila od daljnega potovanja, ali necega jutra reče svojej prijateljici: „Ljuba moja! vsak dan se čutim slabejšo, smrtna bolezen je blizu, in ako mojega ljubega očeta in drage matere kmalu, kmalu ne bo, nikoli ju več ne bom videla na tem svetu. Prijateljica jo tolaži, ali Milka je čutila, kako stoji ž njo; toraj v malo dneh poprosi samostanskega duhovnika, da jej podeli sv. zakramente. — Zvečera tistega dne, ko je bila za smrt previdena, poprosi samostansko predstojnico k sebi, in jej s slabim glasom reče: „Čistiljiva mati, zahvaljujem se vam za vso vašo skrb, ki ste mi jo od ónega dne, ko sem v to obzidje stopila do današnjega dne skazovali. Srčno sem želela, da se vam za vaše dobrote že tu hvaležna skazem, ali kakor se čutim, v bukvah previdnosti božje stoji zapisano drugače. Smrti se ne bojim in rada zapustim svet, le svoje ljube starše bi bila v tem življenji še jedenkrat rada videla. Če vendar poprej umrjem, prosim vas, čistiljiva mati, sporočite jim, kadar semkaj pridejo, moj zadnji srčni pozdrav in povejte jim, da sem jih spoštovala in ljubila do smrti. V nebesih se zopet vidimo.“

To so bile zadnje besede naše Milke, in komaj pol ure potem je mili glas mrtvaškega zvona iz samostanskega zvonika naznanil, da se je nekdo preselil iz te solzne doline v večnost. Milke ni bilo več med živimi! —

V lepo belo oblačilo oblečena in z dišečimi cveticami posuta, ležala je Milka na mrtvaškem odru. Še mrtva se je držala na smeh in bolj nevesti, kakor mrliču je bila podobna. Ravno drugoga jutra bi se imelo njeno truplo izročiti črnej zemlji, — ko na večer pridrdra kočija pred samostanska vrata. Sedela sta notri Miroslav Hrabrovski in njegova žena. Glasno zazvončká durni zvonec ter kliče vratarico odpreti. Kmalu so duri odprte in kmalu tudi vratarica spozna Milkinе starše. Na njih prošnjo, da bi jih peljala do Milke Hrabrovske, od katere so že v bližnjem mestu zvedeli, da je bolna, stopa vratarica moléč naprej ter jih spremi do izbice samostanske predstojnice. Z besedami: „Tukaj so Milkini starši,“ predstavi jih predstojnici, potem urno odide; bala se je namreč biti pričujoča, kadar bodo starši zvedeli, da je Milka umrla.

Predstojnica mirno reče staršem: „Znane so mi iz poslednjega pisma, ki ga je vama pisala, zadnje besede“: „v nunskem samostanu najdete zopet svojo do smrti vam vdano Ljudmilo,“ in res, v preroškem duhu je govorila. Videli jo boste še, lepo, nedolžno nevesto, ali kratka ločitev na pragu sibirске hišice bila je podoba dolge ločitve, ki nas vse jedenkrat čaka. Z žalostjo vama moram povedati, da je Milka hudo obolela — da je prosila za sv. popotnico umirajočih in rekla, če ne tu, v nebesih vidim zopet svoje ljube starše — in res se je Bogu zazdelo, da jo v najlepšej mladosti pokliče na dobro zasluženó plačilo v nebesa!“ — Neizrekljiva žalost presune srca ubogih staršev pri teh besedah samostanske predstojnice.

„Peljite naju do nje,“ to so jedine besede, katere sta mogla izgovoriti. — Ko po dolgem mostovžu pridejo do zadnje izbice, odpre predstojnica vrata in tu zagledata Milko kakor v rajskej lepoti ležati na mrtvaškem odru.

„O Milka, Milka!“ zajočeta oba z milim glasom, „tedaj za najino rešitev si morala dati lastno življenje; o da sva te od sebe pustila, ker brez tebe je nama tudi carska palača pusta, dolgočasna Sibirija. — O Milka! ljubeznjiva Milka! kdo bi si bil vendar mislil, da naju tako kmalu zapustiš!“ V nepopisljivej žalosti prečujeta ubogi oče in mati vso noč poleg trupla svoje jedine hčerke, večkrat jo vroče poljubujeta na blede mrzli lici, ter se ne moreta niti trenotka ločiti od nje. Zjutraj je bilo med milim petjem žalostnih nun prenešeno Milkino truplo v cerkvico, in od tukaj na bližnje pokopališče, kjer je bilo sprejeto v krilo črne zemlje ter za vselej pokrito telesnim očem prežalostnih staršev. — Čez nekaj ur potem odpelje Milkine starše lepa kočija iz mesta K— proti Petrogradu, kjer jim je bila čast in imovina zopet obilo povrnena, ali Milke ni bilo več in tudi veselje se ni nikdar več povrnilo v njihova sreča. Kmalu sta tudi ona sledila svojej hčerki v hladni grob!

Ljuba mladina! ko prebereš to resnično prigodbo, mislila si boš: Milka bi bila pač zaslužila, da bi se jej bilo na zemlji boljše godilo, ker je svoje starše neizrečeno ljubila; a namesto srečnega, dolzega življenja je morala tako kmalu umreti. Na take misli ti ob kratkem odgovorim: Dobri Bog je Milko poklical iz kratkega pozemeljskega trpljenja na večno plačilo v nebesih; kajti zemlja, ako se nam še tako dobro godi, ostane vendar le solzna dolina, ki nam za jedno samo veselo uro rodi gotovo mnogo mnogo ur žalosti in trpljenja.

J. Skerbinec.